

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 40803-03-16 פלוני נ' כלל חברה לביטוח בע"מ

בפני כבוד השופט דב גוטליב

תובע

פלוני
ע"י ב"כ עוה"ד א. פרויליך ואח'

נגד

נתבעת

כלל חברה לביטוח בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד א. בלוך ואח'

פסק דין

תביעה לפיצויים על פי חוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן: חוק הפלת"ד) בגין נזקי גוף אשר נגרמו לתובע כתוצאה מתאונת דרכים מיום 23/03/2013. הצדדים אינם חלוקים באשר לסוגיית חבות ומחלוקתם נסובה לעניין שיעור הנזק בלבד.

הנדרש לנדון

1. התובע יליד 29/07/1985, נשוי ואב לשלושה, נפגע בתאונת דרכים מיום 23/03/2013 (להלן: התאונה) בהיותו כבן 27. התאונה ארעה עת רכב צד ג' התנגש ברכב בו נהג התובע, וכתוצאה מכך נגרמו לתובע נזקי גוף שונים.
2. לצורך בחינת נכותו הרפואית של התובע כתוצאה מהתאונה מונו לתובע מומחים רפואיים בתחום האורתופדיה, נוירולוגיה, פסיכיאטריה וראומטולוגיה. המומחים העריכו כי בעקבות התאונה נותרה לתובעת נכות צמיתה משוקללת בשיעור 18%.
3. הצדדים חלוקים ביחס לשיעור הנזק שנגרם לתובע בעקבות התאונה ועל שיעור הפיצוי המגיע לתובע.
4. בדיון הוכחות שהתקיים בתיק בתאריך 16/11/2020 העידו התובע, המומחה מטעם בית המשפט בתחום הפסיכיאטריה ושני חוקרים פרטיים מטעם הנתבעת. בדיון הוכחות נוסף מיום 05/04/2021 העיד התובע פעם נוספת בעקבות תיעוד נוסף שהגיש לתיק וכן העיד המומחה מטעם בית המשפט בתחום הראומטולוגיה.
5. לאחר דיון ההוכחות שהתקיים ביום 05/04/2021 ובהתאם להחלטה שניתנה באותו היום, התובע נבדק פעם נוספת על ידי המומחה מטעם בית המשפט בתחום הראומטולוגיה ובהמשך הוגשה חוות דעת משלימה בתחום זה לתיק.
6. לאחר שהצדדים הגישו סיכומיהם נותר אפוא לדון ולהכריע במחלוקת.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 40803-03-16 פלוני נ' כלל חברה לביטוח בע"מ

הנכוח הרפואית

7. כאמור כבר לעיל, לצורך בחינת נכותו הרפואית של התובע כתוצאה מהתאונה מונו מומחים רפואיים בתחום האורתופדיה, נוירולוגיה, פסיכיאטריה, וראומטולוגיה. המומחים הגישו את חוות דעתם לתיק וחלקם הוזמנו על ידי הצדדים להעיד בתיק. הצדדים נותרו חלוקים ביחס לקביעות המומחים ולשיעור הנכות הרפואית, כפי שיפורט ביחס לכל תחום ותחום בנפרד:

א. בתחום האורתופדיה:

8. בתחום האורתופדיה מונה ד"ר דרור משה כמומחה מטעם בית המשפט. המומחה סקר את התייעוד הרפואי (לרבות לאחר תאונות דרכים קודמות שעבר התובע), בדק את התובע וקבע בחוות דעתו מיום 29/06/2018 כי בעקבות התאונה התובע סבל מחבלות בצוואר ובגב התחתון, טופל שמרנית ועם תום הטיפול נותר עם תלונות וממצאים אובייקטיביים.

9. להערכת המומחה לא נותרה לתובע נכות בעמוד השדרה התחתון בעקבות התאונה. ביחס לעמוד השדרה הצווארי, המומחה העריך שמצבו הרפואי של התובע תואם נכות בשיעור 3%, כאשר מחצית מהנכות הותרה בתאונה ומחצית בעברו הרפואי של התובע.

10. המומחה העריך בחוות דעתו בנוסף כי לא צפוי שיפור במצבו הרפואי של התובע ואפשר שתהיה החמרה בעקבות התפתחות שינויים ניווניים ואולם לא ניתן לצפות את מועד התפתחות השינויים, קצב התפתחותם ומידת חומרתם, אם בכלל. אשר להשלכה התפקודית של הפגיעה, המומחה העריך שיתכנו קשיים מסוימים בתפקוד הדורש הפעלה ושימוש בתנועות הצוואר כגון: נהיגה וישיבה ממושכת, כתיבה וקריאה אך יש לזקוף את חלקם גם למצב רפואי הקודם.

11. את תקופת אי הכושר העריך המומחה כדלקמן: 100% למשך שבועיים, 50% שבועיים נוספים ו-10% למשך 3 חודשים לאחר מכן.

12. הצדדים לא הזמינו את המומחה בתחום האורתופדיה לחקירה על חוות דעתו ומכאן שמסקנות המומחה בחוות הדעת לא נסתרו ואני מאמץ במלואן. הנתבעת טוענת בסיכומיה שיש להתעלם מקביעת המומחה מחמת שהתובע לא התלונן בתצהירו ובדיון בבית המשפט על מגבלות בתחום האורתופדיה ומכאן שיש להתעלם ממסקנות המומחה בתחום זה. טענות אלה אין בידי לקבל. התובע התלונן על מגבלות וכאבים בצוואר בסעיף 3 לתצהירו ובהמשך תצהירו הבהיר כי הוא סובל במשך השנים מאותם הסימפטומים גם לאחר שעבר טיפולים רבים.

13. לסיכום, בהתאם לחוות דעת המומחה, בעקבות התאונה נותרה לתובע נכות בעמוד השדרה הצווארי בשיעור 1.5%, בגין הגבלה בתנועות הסיבוב לימין של עמוד השדרה הצווארי, לפי סעיף 37(5)א' (בהתאמה), לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), תשט"ז-1956 (להלן: תקנות הנכות).

ב. בתחום הנוירולוגיה:

14. בתחום הנוירולוגיה מונה ד"ר אריה קוריצקי כמומחה מטעם בית המשפט. המומחה סקר את התייעוד הרפואי (לרבות אחר תאונות דרכים קודמות שעבר התובע) בדק את התובע והעריך

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 40803-03-16 פלוני נ' כלל חברה לביטוח בע"מ

בחוות דעתו מיום 20/01/2019 כי בעקבות התאונה נותרה לתובע נכות צמיתה בשיעור 2.5%, לפי סעיף 29(6) 1 ו-2 לתקנות הנכות (בהתאמה), בגין כאבי ראש, סחרחורות ונימול בידים. 15. הנתבעת טוענת בסיכומיה שיש להתעלם מקביעת המומחה מחמת שלעמדתה התובע לא התלונן על כאבי ראש בעקבות התאונה ואישר בחקירתו הנגדית כי סבל מכאבי ראש עובר לתאונה. דין הטענה להידחות. עיון בעדות שמסר התובע בחקירתו הנגדית מעלה שאין כל סתירה בין המידע שעמד לפני המומחה בתחום הנורולוגיה ובין המידע שמסר התובע בחקירתו הנגדית ובין אלה לתיעוד הרפואי. התובע מסר למומחה שהוא סובל מכאבי ראש המופיעים כפעם בשבוע (עמ' 2 לחוות הדעת בפרק התלונות), וכי סבל גם בעבר מכאבי ראש אך בתדירות ובעוצמה פחותה, והוא התלונן גם על נימול בידים וסחרחורת. בעדותו בבית המשפט העיד התובע שהוא סובל לפרקים מכאבי ראש, עקצוצים, סחרחורת וסוג של עייפות וציין כי כאבי הראש הם לא עיקר התלונות שלו (עמ' 24 בפרוטוקול ש' 12-25). תשובות התובע מתיישבות גם עם התיעוד הרפואי לפני ואחרי התאונה.

16. הצדדים לא הזמינו את המומחה בתחום הנורולוגיה לחקירה על חוות דעתו ולא מצאתי טעמים המאפשרים לסטות ממסקנות המומחה בחוות דעתו. ניכר בחוות הדעת שהמומחה בדק את מצבו הרפואי של התובע באופן מקצועי ויסודי והתייחס היטב לתיעוד הרפואי גם מעברו של התובע, לרבות לאחר תאונות קודמות ולכן אני מאמץ את מסקנות המומחה במלואן. 17. נכותו הנורולוגית של התובע היא אפוא בשיעור 2.5% נכות.

ג. בתחום הפסיכיאטריה:

18. בתחום הנפש מונה פרופ' משה קוטלר כמומחה מטעם בית המשפט. בחוות דעתו מיום 25/04/2018 סקר המומחה את התיעוד הרפואי (לרבות לאחר תאונות דרכים קודמות שעבר התובע), בדק את התובע והעריך כי התובע סובל מתסמיני דיכאון מתונים בעקבות התאונה ולצד אלה, המומחה התרשם כי קיימת נטייה לסומטיזציה ודיווח על הפרעות שינה עוד טרם התאונה מושא התביעה. על יסוד האמור, המומחה העריך כי שיעור הנכות התואם את מצבו הרפואי של התובע הוא בשיעור 15%, לפי סעיף 34ב' (2)-(3) לתקנות הנכות (בהתאמה), כאשר מתוך דרגת נכות זו, שיעור הנכות שנותרה לתובע בעקבות התאונה היא 10% והיתר (1/3) קשור בעברו הרפואי של התובע.

19. הנתבעת לא הסכימה עם מסקנות המומחה בחוות דעתו והזמינה אותו לחקירה. בסיכומיה טוענת הנתבעת כי במסגרת חקירתו של התובע בבית המשפט לא נמצאו אינדיקציות מהן ניתן לדלות "איזשהו תסמין דיכאוני והתובע הציג "קורות חיים" מלאי עניין, התקדמות הן בחייו האישיים, הן בחייו האקדמיים והן במישור התעסוקתי". עוד נטען בהקשר זה כי לאחר התאונה התובע נישא ונולדו לו ילדים; הוא החל ללמוד לימודים אקדמאיים וסיים אותם (תואר ראשון ושני); התקדם בעבודתו לתפקיד ניהולי והשביח את שכרו; נצפה מבלה עם חבריו, ילדיו, אשתו ומשפחתו המורחבת (דו"ח חוקר נ/ו-4).

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 40803-03-16 פלוני נ' כלל חברה לביטוח בע"מ

20. בהתאם להלכה, חוות דעתו של המומחה הרפואי מטעם בית המשפט לא מחייבת את בית המשפט, שהוא הפוסק האחרון בעניין זה. אולם, הכלל הוא, כי בית המשפט לא יסטה ממסקנותיו של המומחה הרפואי אלא בהתקיים נסיבות מיוחדות (ע"א 9598/05 פלוני נ' המגן חברה לביטוח בע"מ, פסקה 7 (28.3.2007)).

21. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים, עיינתי בתיעוד הרפואי, בחוות דעת המומחה ובעדותו בבית המשפט, נחה דעתי שאין מקום לסטות ממסקנות המומחה בחוות דעתו. ואנמק:

א. במסגרת חקירתו הנגדית הוצגו למומחה תמונות של התובע יחד עם בני משפחה וחברים והמומחה נשאל האם התמונות מתיישבות עם טענות התובע על עייפות וצמצום חברתי. המומחה השיב כי אין בתמונות שהוצגו כדי לסתור שום דבר מתלונות התובע. מדובר על **"מבזקים של שניות שלא מספרים שום דבר תביאי לי תמונות של 24 שעות רצוף"** (עמ' 8 לפרוטוקול הדיון מיום 16/11/2020). המומחה הבהיר כי מצא את תלונות תובע **מהימנות** בבדיקתו (שם, עמ' 8 ש' 30 לפרוטוקול, ובעמ' 22 ש' 15) והסביר כי גם אדם שסובל מדיכאון מחבק את אשתו ושומר על קשר עם חלק מחבריו (שם עמ' 8 ש' 27-28 לפרוטוקול). המומחה התבקש להתייחס בחקירתו לדיווח במסמך רפואי ולפיו עובר לתאונה התובע התלונן על רעש קבוע בראש שגורם להפרעות שינה, קושי להירדם ושינוי במצב רוח, והשיב כי הדברים מופיעים בחוות דעתו, הובאו בחשבון ובשל כך ניכה המומחה 5% משיעור הנכות בגין מצב קודם (שם, עמ' 10 ש' 1-27 לפרוטוקול).

ב. בחקירתו הנגדית הבהיר המומחה שהיה ער לתאונות קודמות שעבר התובע והתייחס לכך בחוות דעתו ובכל מקרה הסביר שלא קבע לתובע נכות בגין בעיית זיכרון, ריכוז, טנטון, סחרחורות וכאבי ראש אלא רק בגין **"התפתחות של מצב דיכאוני שפגע בחיי, בתפקודו ובאיכות חייו"** (שם עמ' 11 ש' 3-1, עמ' 12 לפרוטוקול).

ג. המומחה הסביר עוד כי התובע אומנם היה מעורב בתאונות דרכים קודמות אך **"אין שום ראיה שלאחר פגיעות אלה הייתה פגיעה בתחום הפסיכיאטרי ולא הייתה ירידה תפקודית... לאחר התאונה הזאת ולפי מה שהתרשמתי בבדיקה, הייתה פגיעה נפשית, והפגיעה הנפשית מתבטאת במצב רוח, באנרגיה.. זה הכל. זה שאתה בכוח מתעקשת.. לייחס לתאונות הקודמות משקל יותר גדול... לא ראיתי שום ראיה שלאחר קובץ התאונות שהיה קודם הייתה פגיעה תפקודית..."** (שם, עמ' 16 ש' 20-33 לפרוטוקול).

ד. אשר למהלך הטיפולי המומחה ציין כי היה ניסיון של לטפל בתובע באמצעות **"ציפרלקס"** (ראו בעניין זה גם את הרישום במסמך הרפואי מיום 09/07/2014: **"...חרדות מקבל טיפול קבוע CIPALEX+CIMBALTA**) אך היו לתובע תופעות לוואי ולכן הופסק הטיפול התרופתי. המומחה הזכיר כי בבדיקתו נמצאו ביטויים דיכאוניים. בהקשר זה הסביר המומחה כי הרבה פעמים **"אנשים מדוכאים ואין להם**

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 40803-03-16 פלוני נ' כלל חברה לביטוח בע"מ

חשק ללכת לטיפול, הם לא רואים קצה אור בזה ואין קורלציה בין תסמיני הדיכאון להליכה לטיפול" (עמ' 21 – 22 לפרוטוקול הדיון).

ה. לא התרשמתי שיש סתירה בין ממצאי המומחה וטענות התובע ובין התמונות שהוצגו. נכותו של התובע בתחום הנפשי היא נכות מתונה והיא אינה אמורה למנוע מהתובע להשתתף בחופשות משפחתיות או להיפגש עם חברים ואפנה בעניין זה לעדותו של התובע שהייתה מהימנה עליי לחלוטין:

"אני לא אמרתי שאני לא יוצא מהבית או לא נפגש או לא זה, אני מנסה לקיים אורח חיים ככל יכולתי... אני מוגבל תפקודית והייתי מנהל אורח חיים הרבה יותר חברתי לולא הייתי מוגבל תפקודית כמו שניהלתי בעבריי" (עמ' 43 ש' 1-6).

ו. התרשמתי מעדות התובע בבית המשפט כי התובע לא מגזים בתיאוריו את המגבלות שנתרו בעקבות התאונה וכי סיפר את הדברים שחוה מאז התאונה כהויותם. באורח דומה למומחה בתחום הפסיכיאטריה גם אני התרשמתי שהתובע מהימן וכי בעקבות התאונה הוא נפגע גם במישור הנפשי באורח מתון, כפי שהעריך המומחה מטעם בית המשפט בחוות דעתו.

22. אחר האמור נכותו הנפשית של התובע בעקבות התאונה היא בשיעור 10%, כפי שקבע המומחה מטעם בית המשפט.

ד. בתחום הראומטולוגיה:

23. בתחום הראומטולוגיה מונה ד"ר הלל סאבין כמומחה מטעם בית המשפט. בחוות דעתו הראשונה מיום 09/02/2019 סקר המומחה את התיעוד הרפואי (לרבות התיעוד שנרשם לאחר תאונות דרכים קודמות שעבר התובע), בדק את התובע והעריך כי בעקבות התאונה נותרה לתובע נכות זמנית בשיעור 10% בגין פיברומיאלגיה למשך עשר שנים ממועד התאונה. המומחה סקר בחוות דעתו הראשונה את עברו הרפואי של התובע בעקבות תאונות דרכים קודמות וציין כי החלק של התאונה בהתפתחות תסמיני המחלה הוא חלקי בלבד.

24. התובע לא הסכים עם מסקנת המומחה בחוות דעתו והזמין את המומחה לחקירה. בחקירת המומחה בבית המשפט העיד המומחה כי קבע לתובע נכות זמנית בלבד כיוון שלאור גילו של התובע יש סיכוי בשיעור 30% שהתובע יוכל להחלים ממחלת הפיברומיאלגיה. בתום חקירתו הנגדית של המומחה ולאחר שהוצג לו תיעוד נוסף ועדכני הנוגע למהלך המחלה של התובע, השיב המומחה במענה לשאלת בית המשפט כי **"אני חושב שזה מן הראוי שאני אבדוק אותו פעם נוספת גם לקבוע שיעור נכות לעכשיו או לעוד שנתיים... וגם לראות אם הנכות הזאת תיקבע לצמיתות" (עמ' 28 ש' 4-6 לפרוטוקול הדיון מיום 05/04/2021).**

25. בתום דיון ההוכחות ניתנה החלטה ולפיה על המומחה בתחום הראומטולוגיה לבדוק את התובע פעם נוספת לצורך בחינת שיעור הנכות שנותרה, ככל שנותרה, בעקבות התאונה. המומחה בדק את התובע פעם נוספת, עיין בתיעוד הרפואי העדכני שהועבר אליו והעריך בחוות דעתו המשלימה כדלקמן: **"אני סבור כי התובע לוקה בדאבת שרירים כרונית עם פגיעה קלה בכושר**

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 40803-03-16 פלוני נ' כלל חברה לביטוח בע"מ

התפקוד הכללי המשפיע על אפשרויותיו להתקדם ולפתח קריירה משמעותית. אני ממליץ כי בתום מועד הנכות הזמנית תאושר לו נכות צמיתה בשיעור 5%, המהווה שקלול של סעיפים 35(1)(א') - 35(1)(ב') לתקנות הנכות".

26. הצדדים לא ביקשו לחקור את המומחה לאחר שהוגשה חוות דעתו המשלימה. לצד האמור, הנתבעת טוענת שיש לבטל את שיעור הנכות שקבע המומחה (אף כי לא הזמינה את המומחה לחקירה לאחר שהוגשה חוות הדעת המשלימה) תוך שנטען בעניין זה כי התובע התלונן לפני המומחה גם על כאבים בגב התחתון וברגליים, כאשר לא נקבעה לו נכות בגב התחתון, ובשים לב לכך שגם המומחה התרשם מסומטיזציה ונטייה להגברה של תסמינים גופניים ללא רקע אורגני ברור.

27. דין טענות הנתבעת להידחות. קביעת המומחה ולפיה בעקבות התאונה סובל התובע מדאבת שרירים כרונית (פיברומיאלגיה) לא נסתרה במאום והיא מתיישבת עם האבחנות שניתנו לתובע על ידי הרופאים המטפלים (ראו בעיקר מסמך רפואי מיום 06/12/15 – מרפאה ראומטולוגית במרכז הרפואי רבין – בבדיקת התובע על ידי מומחה בתחום נמצאה רגישות ב 14/18 נקודות TRIGGER ועל יסוד האנמנזה והבדיקה שנערכה לו הוא אובחן כמי שסובל מפיברומיאלגיה).

28. טענת הנתבעת ולפיה יש להתעלם מהנכות שנקבעה לתובע בגין מחלת הפיברומיאלגיה אינה נסמכת על מאום ואיני מקבל אותה. ואנמק בתמצית: ראשית, האבחנה ולפיה בעקבות התאונה התובע סובל מדאבת שרירים (פיברומיאלגיה) ניתנה לאחר התאונה על ידי מומחה בראומטולוגיה שטיפל בתובע במרפאה הראומטולוגית של המרכז הרפואי רבין (ר' מסמך רפואי מתאריך 06/12/15). כאמור במסמך הרפואי הנ"ל, על יסוד האנמנזה שהתקבלה ובדיקת התובע שהעלתה רגישות ב 14/18 נקודות TRIGGER התובע אובחן כמי שסובל מפיברומיאלגיה. ממצאים אלה מתיישבים היטב עם קביעת המומחה מטעם בית המשפט ולא נסתרו. שנית, התובע התלונן גם על כאבי גב תחתון (הגם שלא נקבעה לו נכות בגין הגב התחתון) לאחר ובעקבות התאונה והמומחה מטעם בית המשפט בתחום האורתופדיה אף קבע בחוות דעתו כי התובע נחבל בגב התחתון, גם אם לא מצא שנותרה לתובע נכות בגב התחתון: **"דיון וסיכום: לפנינו גבר בן 32 אשר נפגע בתאונת דרכים בתאריך 23/03/13 וסבל מחבלות בצוואר וגב התחתון"** (עמ' 5 לחוות דעת המומחה בתחום האורתופדיה). שלישית וזה העיקר, בהתאם לחוות דעת המומחה בתחום הראומטולוגיה, תסמונת פיברומיאלגיה מאובחנת אצל אנשים **"הסובלים מכאב מופשט לפחות 3 חודשים במערכת שריר-שלד... באנשים אלה הכאב המפושט הוא התסמין המרכזי. הכאב מערב את הגפיים, הצוואר החזה, הבטן ועמוד השדרה... הבדיקה הפיזיקאלית של מטופל המטופל מאופיינת ברגישות ניכרת כלל גופית, ללא נפיחות, ללא הגבלה בטווח תנועה ללא דלדול שרירים וללא חסר נוירולוגי"**. עוד קובע המומחה בחוות דעתו, כי המחלה עלולה להופיע **"במצבים של תאונות עם חבלות בעיקר טלטלת צוואר – צליפת שוט"**.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 40803-03-16 פלוני נ' כלל חברה לביטוח בע"מ

29. בהינתן האמור, תלויות התובע גם על כאבים בגב התחתון ובגפיים, הגם שלא נקבעה לו נכות בתחומים אלה בעקבות התאונה, אינה שוללת כי התובע סובל מדאבת שרירים כרונית בעקבות התאונה במהלכה נחבל התובע בצוואר ובגב התחתון אלא למעשה מתיישבת היטב עם נסיבות התאונה, מיקום הפגיעה והעובדה שהתובע התלונן על כאבים ממושכים בשלד (גפיים, גב תחתון, צוואר וגם כאבי ראש) והתסמונת אובחנה הן על ידי מומחה בתחום הראומטולוגיה והן על ידי המומחה בתחום זה מטעם בית המשפט.

30. לסיכום, עיון בחוות הדעת מעלה שהמומחה בדק היטב את מצבו הרפואי של התובע עובר לתאונה ולאחריה, הפעיל את ניסיונו ושיקול דעתו המקצועי ולא מצאתי כל נימוק המאפשר לסטות ממסקנות המומחה בחוות דעתו. אם כן, נכותו של התובע בתחום הראומטולוגיה היא בשיעור 5% בגין דאבת שרירים, כפי שהעריך המומחה.

31. אחר האמור, נכותו הרפואית המשוקללת של התובע בעקבות התאונה היא בשיעור 17.89% (10% נכות פסיכיאטרית, 5% נכות ראומטולוגית, 2.5% נכות נוירולוגית ו-1.5% נכות אורתופדית).

הנכות התפקודית

32. התובע יליד 1985, סיים תואר ראשון ושני במנהל עסקים עם התמחות במערכות מידע ומימון, נשוי ואב לילדים. במועד התאונה וגם היום עובד התובע כמנהל מקצועי בחברה שעוסקת בניית נתיבים בעולם הספורט. בהתאם לתצהירו של התובע, החל משנת 2017 הוא עוסק בנוסף במכירת שטחי פרסום באינטרנט. עבודה זו מתבצעת מהפלאפון של התובע, אחת לשבוע במשך כחצי שעה.

33. בתצהירו מסר התובע כי בעקבות הנכויות והמגבלות שנתרו לו לאחר התאונה, התפקוד הכללי שלו נפגע מאוד, בזמן העבודה הוא מתקשה להתרכז, מתקשה בקריאה, כתיבה, הקלדה, ועבודה ממושכת ורציפה מול המחשב. לדבריו, למרות שהצליח להשביח את שכרו במשך השנים שחלפו מאז התאונה בעקבות השכלתו, היכולת האישית והוותק המקצועי, הוא בטוח שאלמלא הפגיעה בתאונה הוא יכול היה להצליח להתקדם במקומות עבודה אחרים בענף ההיי-טק ולהשביח עוד יותר את שכרו.

34. על יסוד האמור, התובע מעמיד את שיעור הנכות התפקודית באורח דומה לשיעור הנכות הרפואית (בתקופת העבר בשיעור 22%, בשים לב לנכות הזמנית בתחום הראומטולוגיה ואשר לתקופת העתיד בשיעור 18% (במעוגל)).

35. הנתבעת טוענת כי לתובע נותרו "שברי נכויות" שאין להן כל השפעה תפקודית וקורותיו התעסוקתיים של התובע (התקדמותו לתפקיד בכיר במקום העבודה והעלייה בשכרו) מעידים כי הנכויות שנתרו לתובע אינן תפקודיות. בנוסף, הנתבעת מפנה לדו"ח החקירה ולתמונות שלעמדתה מעידות על תפקוד תקין של התובע, התובע נסע לחופשות עם בני משפחתו, נולדו לו ילדים, והוא משתתף באירועים משפחתיים. עוד טוענת הנתבעת כי תלויות התובע על כאבי הגב

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 40803-03-16 פלוני נ' כלל חברה לביטוח בע"מ

ממילא אינם קשורים בתאונה שכן המומחה בתחום האורתופדיה לא קבע נכות בגין הפגיעה בגב התחתון.

36. הלכה היא, שהנכות התפקודית נקבעת בידי בית-המשפט על-יסוד מכלול הראיות והנסיבות שלפניו. הנכות הרפואית משמשת נקודת מוצא, אולם יש להוסיף ולבחון את השפעתה על הנפגע המסוים. כך, בין השאר, יש לתת משקל להיקפה, אופייה ומיקומה של הפגיעה, ולהתייחס להשפעתה של הנכות על מקצועו של הנפגע תוך התחשבות בגילו, השכלתו וכישוריו. משקל ממשי יינתן לראיות הנוגעות להשלכה התפקודית בפועל (ע"א 3049/03 גירוגיסיאן נ' רמזי, פ"ד נב(3)792; ע"א 2113/90 אדלר נ' סוכנויות דרום בע"מ [1992]; ע"א 6601/07 אבו סרחאן נ' כלל חברה לביטוח בע"מ [2010]).

37. בעדותו של התובע בבית המשפט הוא חזר על המגבלות מהן הוא סובל בעקבות התאונה במקום העבודה ובבית (עמ' 44 ש' 3-28, עמ' 34 ש' 4-5, עמ' 48 ש' 30-33, עמ' 49 ש' 3-4, 9-32, עמ' 50-51 ש' 14-32). מצאתי את עדותו של התובע מהימנה ומתיישבת עם התייעוד הרפואי ועם הערכת המומחים (שכאמור הביאו בחשבון קביעת הנכות גם את הנטייה של התובע לסומטיזציה וגם את עברו הרפואי הקודם).

38. במקרה דנן, קשה שלא להתרשם מן המסמכים הרפואיים ומהערכות המומחים מטעם בית המשפט לפיהן התובע סובל מכאבים ומגבלות בתחום הנפש, בתחום האורתופדיה, הנוירולוגיה והראומטולוגיה. אכן, כל אחת מהנכויות שנותרו לתובע כשלעצמה אינה גבוהה, ואולם שוכנעתי כי בהצטרפותן יחד (ע"א 8930/12 הפניקס חברה לביטוח נ' צחי טוויג (31/07/2014); ת"א 2684-01-12 א' נ' הפול חברה לביטוח (13/06/19)) הן פוגעות בתפקודו של התובע, ומכבידות על התנהלותו.

39. לא ניתן לחלוק שכיום קיים לתובע כושר עבודה (התובע עובד שנים רבות באותו מקום עבודה, התקדם במקום עבודתו ושכרו השביח), אך כושר מופחת, בשל הפגיעות שנותרו לו בעקבות התאונה.

40. אחר האמור, לאחר ששקלתי את טענות הצדדים ואת מכלול הראיות שהובאו, אני קובע, כי נכותו התפקודית של התובע היא בשיעור משוקלל של 17.89% (18% במעוגל).

41. משקבעתי את הנכות התפקודית אפנה לכימות ראשי הנזק.

ראשי הנזק

42. למען הנוחות אחזור על הנתונים הרלוונטיים הנדרשים:

התובע יליד: 29/07/1985;

מועד התאונה: 23/03/2013;

גיל התובע בעת התאונה: 27.6;

גיל התובע כיום: 36.4;

שיעור הנכות הרפואית והתפקודית: 18% (במעוגל).

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 40803-03-16 פלוני נ' כלל חברה לביטוח בע"מ

הפסד שכר בעבר

43. התובע טוען שיש לפצות אותו בגין הפסדי השכר שנגרמו לו בעקבות התאונה ובמשך כשמונה שנים. בסיכומיו נטען כי נגרם לו הפסד עקב פדיון ימי מחלה וחופשה והפסד תוספות ותנאים סוציאליים אותם הוא מעריך בסכום גלובלי בשיעור 50,000 ₪.

44. הנתבעת טוענת כי הפסדי שכר בעבר הם "נזק מיוחד" שיש להוכיחו במסמכים ובראיות. התובע לא הגיש כל ראיה ולפיה נגרמו לו הפסדי שכר בעבר, דו"ח רציפות הביטוח אינו מצביע על ירידה בשכרו של התובע לאחר התאונה ועד היום, ולכן יש לדחות את טענותיו לפיצוי בראש נזק זה.

45. כפי שנפסק לא פעם, ככל שמדובר בהפסדי שכר מדובר ב- "נזק מיוחד" שיש להוכיח במסמכים ובראיות (ע"א 810/81 לוי נ' מזרחי פ"ד לט (1/477), שכן לאור טבעו ואופיו של הנזק – ניתן בדרך כלל להביא נתונים מדויקים ועל התובע חלה החובה להביא נתונים אלה).

46. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים ועיינתי בחומר הראיות שהונח לפניי אני קובע שהתובע לא הוכיח כי נגרמו לו הפסדי שכר בתקופת העבר. טענות התובע להפסד פדיון ימי מחלה ו/או חופשה לא הוכחו וכך גם לא הוכח שנגרם לתובע הפסד תוספות ותנאים סוציאליים. טענות להפסדים נטענו בהעדר אסמכתאות; עדות התובע בעניין זה היא עדות יחידה של בעל דין (כמובנה בסעיף 54 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971) ולא הוזמנו עדים ממקום העבודה של התובע על מנת להוכיח את ההפסדים הנטענים כאשר אף לכך נודעת משמעות לחובת התובע (ע"א 465/88 הבנק למימון ולסחר בע"מ נ' מתתיהו, פ"ד מה(4) 651, 660 (1991)); אריאל פורת ואלכס שטיין "דוקטרינת הנזק הראייתי: ההצדקות לאימוצה ויישומה במצבים טיפוסיים של אי-ודאות בגרימת נזקים" עיוני משפט כא (2) (1998)).

47. בנסיבות האמורות, איני פוסק לתובע פיצוי בגין הפסד שכר בתקופת העבר.

48. ולכן איני פוסק לתובע כל פיצוי בראש נזק זה.

49. לא זו אף זו, התובע העיד שהוא סובל שנים רבות מנכות נפשית שאינה קשורה בתאונה וכי הוא מקבל בגינה קצבת נכות מהמוסד לביטוח לאומי. סביר בעיני כי ככל שהתובע לא עבד, הרי שהסיבה לכך אינה נעוצה בנכות הנמוכה שנגרמה לו בעקבות התאונה, אלא במצבו שאינו קשור בתאונה.

גריעה מכושר השתכרות

50. התובע עותר לפיצוי בראש הנזק גריעה מכושר ההשתכרות בסך כולל בשיעור 1,114,467 ₪ (חישוב אקטוארי מלא, נכות בשיעור 22% במשך שנתיים ובהמשך נכות בשיעור 18% ושכר בשיעור 25,032 ₪).

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 40803-03-16 פלוני נ' כלל חברה לביטוח בע"מ

51. הנתבעת טוענת שכושר ההשתכרות של התובע לא נפגע והוא אינו זכאי לפיצוי כלשהו. בעניין זה מפנה הנתבעת גם לדו"ח רציפות הביטוח שמעיד כי מאז התאונה ועד היום לא נגרמו לתובע הפסדים.
52. בהתאם לפסיקה, ככלל, אין בהכרח התאמה בין אובדן ההשתכרות או כושר ההשתכרות, ובין שיעור הנכויות הרפואית והתפקודית. אובדן כושר ההשתכרות נבחן על פי אובדנו של היחיד ותוך התחשבות בכלל נסיבות המקרה.
53. בנדון שקלתי בין השאר את אופי הפגיעה המשולבת שנותרה לתובע בעקבות התאונה והשלכותיה על התובע בכלל ועל עיסוקיו בפרט, היום ובעתיד. לאחר איזון כלל השיקולים, מקובל עלי, נוכח הפגיעה ואופי עבודתו של התובע, התובע זכאי לפיצוי בגין הגריעה מכושר ההשתכרות בעקבות התאונה. התובע נותר כיום עם מגבלה בתחום האורתופדי, נוירולוגי, פסיכיאטרי וראומטולוגי (כאבים ממושכים) ולמצבו הרפואי עשויה להיות השפעה על כושר השתכרותו.
54. התובע אכן עובד במשך שנים רבות לאחר התאונה באותו מקום עבודה, התובע השלים לימודים והתקדם במקום העבודה ושכרו עלה. אולם אין לשלול כי מצבו הרפואי ישפיע על תפקודו בעתיד, לרבות ובמיוחד אם ייפלט ממקום העבודה ויידרש לאתר מקום עבודה אחר המתאים למגבלותיו.
55. משכך, וכפי שנפסק לא פעם, גם אם פגיעה ממשית בכושר השתכרותו של התובע אינה צפויה בטווח הקרוב, אפשר שתהיה לנכותו השפעה על יכולתו לעבוד בעתיד, ובכלל זה אם יאלץ לעזוב את עבודתו הנוכחית ולהשתלב בעבודה אחרת.
56. יש אף לזכור כי על-פי הפסיקה יש לפסוק פיצוי בעתיד גם לאדם שחזר לעבודתו בלא הפסד השתכרות בשל החשש שמומו עלול להפריע לקידומו ולמציאת עבודה ברמת השתכרות דומה לכשיפלט מאותו מקום עבודה (ע"א 4837/92 אליהו חברה לביטוח נ' ג'ורג' בורבה (23.11.94)).
57. בנסיבות אלה, הדרך הנאותה לפצות את התובע היא בקביעת סכום גלובלי, שייקח בחשבון את מומו, את גילו ואת שנות העבודה שנותרו לו (ע"א 395/81 מנחם ברוק נ' הסנה, חברה ישראלית לביטוח, פ"ד לח(1) 537).
58. בסיס השכר לקביעת הגריעה מכושר השתכרות התובע, הוא שכרו הממוצע העדכני שהוגש (שנת 2019) משני מקורות העבודה יחד (השתכרותו בחברה בה הוא עובד והשתכרותו במכירת שטחי פרסום באינטרנט – בהתאם לאסמכתאות שצורפו כספח ה' לתצהיר התובע), בשיעור 16,000 ₪. (בהקשר זה יצוין כי הנתבעת לא התייחסה בסיכומיה לבסיס השכר אך ראיתי להפחית משכרו החודשי של התובע בעבודתו במכירת שטחי הפרסום מס הכנסה (שנת 2019) נוכח העובדה שבמסמך הרו"ח שצורף על ידי התובע צוין כי לא נוכה מס הכנסה מהסכום הנ"ל).
59. איני רואה מקום להעמיד את בסיס השכר על שילוש השכר כפי שביקש התובע. טענות התובע כי אלמלא התאונה הוא יכול היה למצוא מקום עבודה בענף ההיי – טק ולהגדיל את משכורתו לא הוכחו. גם בעניין זה נמנע התובע מלהגיש ראיות ולזמן עדים כדי לתמוך בטענותיו.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 40803-03-16 פלוני נ' כלל חברה לביטוח בע"מ

60. בנסיבות המקרה דנן, בשים לב לטיב עבודת התובע, לעיסוקו ולמקצועו, לשנות העבודה שנתרו לו ולסיכוי שהנכות תגרום לפגיעה בכושר השתכרותו לאור טיבה וטבעה, מצאתי שיש לקבוע לתובע פיצוי גלובלי בראש נזק זה לעתיד בסכום של 390,297 ₪ (כאשר הפיצוי הוא בגבולות 50% מהתחשיב האקטוארי, בצירוף הפסדי פנסיה בשיעור 12.5%).

עזרה לצד ג'

61. באשר לעזרת הזולת, ההלכה היא, שאם ניזוק זקוק לעזרה שניתנה לו על-ידי קרוב משפחה, אין לראות בכך בלבד, עילה לשלילת הזכות לקבל פיצוי מן המזיק (דוד קציר **פיצויים בשל נזק גוף** 44 (1997), ראו גם ע"א 93/73 **שושני נ' קראוז ואח'**, פ"ד כח (1) 277). לכן, השאלה איננה אם התובע קיבל בפועל עזרת צד ג', אלא אם היה זכאי לקבלת עזרה כזאת ואם זו ניתנה לו בין על ידי אדם שאיננו קרוב משפחה ובין על ידי קרוב. התשובה לשאלה האחרונה יכול שתשפיע על שיעורו של הפיצוי.

62. בנסיבות העניין, התובע סובל בעקבות התאונה מנכויות בתחומים שונים (בתחום הנפשי, אורתופדי נוירולוגי וראומטולוגי) וסביר כי נזקק לעזרה לאחר התאונה ויזדקק לעזרה מתונה גם בתקופת העתיד, לבטח כאשר יתבגר.

63. לעניין שיעורו של הפיצוי, וכמפורט בעניין שושני לעיל, יש לקבוע כי יש להעמיד את הסכום על שיעור נאות (שם, 279-280א), ובהעדר נתונים אובייקטיביים, יפסק סכום גלובלי לטובת התובע (ע"א 315/83 **עגור נ' איזנברג ואח'**, פ"ד לט (1) 197, 205, וכן ע"א 663/84 **עטיה נ' עטיה**, פ"ד מד(3) 720, 730). על בסיס הלכה זו, ובהעדר נתונים על הוצאה ממשית ועל היקפה, יש לקבוע את הפיצוי בראש נזק זה, על דרך האומדנה.

64. בנסיבות העניין, אני מעמיד את הפיצוי בגין עזרת צד ג' בתקופת העבר והעתיד על סך גלובלי של 20,000 ₪.

הוצאות רפואיות ונסיעה:

65. התובע זכאי לקבל טיפולים רפואיים חינם באמצעות קופת חולים. על אף האמור לעיל, אין ההוצאות הרפואיות מכוסות במלואן על ידי קופת החולים "עד השקל האחרון" ולעיתים ישנם פערים בין ההוצאות בפועל לבין תשלומי השיפוי. בנוסף, אני סבור שיש לפצות את התובע בגין הוצאות הנסיעה שהוציא לצורך נסיעות לטיפולים רפואיים. משהוכח כי התובע עבר טיפולי פיזיותרפיה וטיפולים רפואיים נוספים, והתייצב לבדיקות רפואיות רבות, הרי שסביר כי גם נדרש להוצאות נסיעה וחנייה במסגרת זו.

66. התובע עותר להחזר הוצאות בגין קנאביס רפואי ואולם לא הוכח שהתובע נדרש לטיפול באמצעות קנאביס רפואי בעקבות התאונה וכי יידרש לכך גם בעתיד. בנסיבות אלה איני פוסק לתובע פיצוי בגין הטיפול בקנאביס הרפואי.

67. לאחר שעיינתי במסמכים ובטענות הצדדים, אני מוצא לפסוק פיצוי בראש נזק זה לעבר ולעתיד על דרך האומדנה בסך 10,000 ₪.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 40803-03-16 פלוני נ' כלל חברה לביטוח בע"מ

נזק לא ממוני

68. בגין נכות רפואית בשיעור 17.89%, הפיצוי שיש לפסוק לתובע בראש הנזק הלא ממוני הוא בשיעור: ₪ 34,977, כפי שביקש התובע בסיכומיו.

סוף דבר

69. התביעה מתקבלת.

70. סה"כ נזקי התובע הם כדלקמן:

גריעה מכושר השתכרות (כולל פנסיה)	₪ 390,297
נזק לא ממוני	₪ 34,977
הוצאות רפואיות ונסיעה	₪ 10,000
עזרת צד ג'	₪ 20,000
סה"כ פיצוי	<u>₪ 455,274</u>

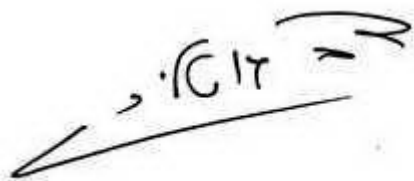
71. אחר כל האמור לעיל, הנתבעת תשלם לתובע, סכום של 455,274 ₪, בתוספת שכ"ט עו"ד בשיעור 15.21% (כולל מע"מ) והחזר אגרה בסך 705 ₪.

72. הסכומים ישולמו בתוך 30 יום, אחרת יישאו הפרשי הצמדה וריבית כדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי מרכז בתוך 60 ימים מהיום.

פסק הדין מותר בפרסום שעה שאינו כולל פרטים מזהים של התובע.

ניתן היום, כ"ג שבט תשפ"ב, 25 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.

דב גוטליב, שופט